

Opposiziun islamica cunter Putin

La guerra siriana sco pretext

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **Tge fa la Russia (var 143 milliuns olmas) en Siria? Cun contemplar ina charta geografica cumpara ina constanta fitg clera: Dapi onns s'extendà la Russia encunter sid. Ella ha annectà la Crimea.** Sia glied dominescha ils districts ucranais da Donez e Luhansc, la Transnistria a nordvest d'Odessa, la Gagausia (chapitala Comrat) aifer la Moldova, l'Abhasia tranter Caucasus, Georgia e Mar nair, e l'Ossezia meridiunala a sid dal Caucasus central. L'Armenia e l'Arsah/Carabah, tranter Georgia e Turchia, fan part dal sistem geopolitic russ. La Russia è uss activa er en Siria, pajais da 185 180 km² (var 4,5 giadas la Svizra) cun ina costa mediterranea da 195 km ed in cunfin dad 822 km cun la Turchia (var 75 milliuns olmas), commembra da l'Alleanza atlantica. Ils 23 da december 2015 ha «Amnesty International» inculpà la Russia da bombardar sistematicamain civilists u objectivs civils en territoris residenzials sirians senza finamiras militaras e schizunt cun installaziuns medicinalas. I s'enclegia che talas attatgas stimuleschan la fugida da las populaziuns vers l'Europa ed engrevgeschan ils problems correspundents da ses stadis. La revista da la Societad per pievels smanatschads (Göttingen) publitescha en ses nr. 3/2015 in artitgel da la slavista Sarah Reinke davart la politica russa en la Siria (1). I suonda ina resumaziun.

Schlargiar la pussanza da Moscau

L'autora entschaiva uschia: «La Russia bombardescha nodas en Siria dapi ils 30 da settember. L'emprim aveva president Vladimir Vladimirovitch Putin

giavischà e survegnì la lubientscha dal Senat russ, nua che mintga regiun deleghescha dus represchentants. Senaturas e senaturs avevan decidì unanimamain ch'ins astgia engaschar l'armada russa er ordaifer l'agen intsches. Nagin n'ha vuschà cunter, nagin n'ha dumandà pertge che l'armada russa duaja insumma cumbatter en Siria. Quai ha grittentà Lev Schlosberg, parsura da la Partida democratica 'Javloco'; el avertescha (...) en in artitgel dals gronds privels da lez engaschi per la Russia. La finamira da Putin èsi da mantegnair ed engrondir l'atgna pussanza – e betg, sco ch'ins pretenda, da bombardar il 'Stadi islamic' (SI). Putin ristga bler per lezza finamira: La mort da blera schuldada, sco gia en l'Ucraina da l'ost, ma era quella da civilists sirians e consequenzas incalculablas da sia politica en Russia (...). Igl è reussi a Putin (...) da sfurzar si loialitad envers il stadi als dignitaris religius dals cristians ortodoxs e dals muslims. Dentant datti tendenzas che crititgeschan gist ses far en Siria ed admoneschan da consequenzas per la Russia. Malsegira è adina puspè la pasch tranter confessiuns, sco era tranter las gruppas etnicas da plis muslims. En las bleras regiuns da la Russia èsi per exempel scumandà da purtar in faziel da chau, en Tschetschenia per cunter èsi liant per mintga femna. En ils davos onns han ins manà tras bleras razzias cunter muslims cun il pretext da cumbatter 'l'extremissem' (...). L'engaschi russ en Siria pudess dar nova vita a lezs conflicts (...). Passa 90% dals strusch 20 milliuns muslims en Russia èn sunnits. Ils alliads da Putin en Irak, Iran en Siria èn schiits u alauits (...). Ils bombardaments en Siria ed ils alliads da Putin en il cumbat cunter il SI

dividan ils muslims da la Russia, per gronda part sunnits. L'engaschi en Siria evochescha regurdanzas traumatizadas da la campagna militar sovietica en Afganistan (1979–1989), nua che var 60 000 schuldads russ sajan vegnids mazzads (...). 5,5 milliuns Afgans han stuì fugir. Lezza guerra ha contribuì per gronda part a la ruina da l'Uniun sovietica. Ins tema anc adina da vegnir puspè implitgà en ina guerra uschè lunga cun uschè bleras unfrendas umanas. En il Caucasus dal nord sa regord'ins anc adina fitg bain da las duas guerras devastantas en Tschetschenia. Blera glied tema in engaschi militar pervi da las suffrientschas e da las consequenzas per la populaziun civila. Per motivs umanitars na vul ins simplamain nagina guerra» (pp. 78–79).

Ils Tscherschess n'emblidan betg

A nord dal Caucasus, al pe da l'Elbrus (5642 m sur mar) è situada la republica autonoma da Caratschaj-Tscherschessia cun strusch in mez milliun olmas. «Ella dumbrava 2010 40,7% Caratschaj, 31,4% Russ ed 11,8% Tscherschess (...). La populaziun è cunzunt islamica sunnita» (2). Tscherschess vivan t. a. er en Siria. Reinke rapporta: «Ils Russ duessan far endament ch'ìls Tscherschess da Siria derivan d'unfrendas d'in genocid commess 1864 da l'armada dal zar russ (...). Lezza giada ha la Russia obligà var in milliun Tscherschess da s'embargar a Sotschi sin il Mar nair per la Turchia. Millis èn morts durant il viadi. Il sultan als ha stabilids en differentas parts da ses imperi (...). Dapi ch'ì dat guerra a Siria, vulan blers turnar en la patria dals babuns. Quai pponi dentant strusch: Las autoritads russas na fan nagin visum ed admettan

mo fitg paucs Tscherschess da Siria (...). Cunter questa situaziun sa muventa dapi temp ina resistenza er en las regiuns dal Caucasus dal nord. Ils 7 d'october 2015 en (...) Caratschaj-Tscherschessia han var duatschient persunas demonstrà cun placats che schevan: 'Manai ils Tscherschess enavos a chasa!' e: 'Russia, salva ils Tscherschess en Siria!' Ussa vulan Tscherschess en ils champs da fugitivs en Turchia sa drizzar puspè ensemen a las ambassadas russas e schizunt a l'Uniun europeica (...). Sche vitg sirians cun populaziuns tscherchessas u d'auters pievels dal Caucasus dal nord vegnan puspè bombardads, vegn la protesta en Russia pli ferma» (p. 79). Ils 16 da settember 2015 ha «Deutschlandfunk» menziunà la preschientscha da migrants tscherchess en la regiun islamica limitrofa da Cabardino-Balcaria (858 397 olmas), era lezza al pe da l'Elbrus.

Ils islamists radicals

Reinke: «Las autoritads, il servetsch secret e la regenza fan ferm pressiu dapi blers onns, e quai betg mo sin ils Tscherschess, mabain sin bunamain tut ils muslims – oravant tut en il Caucasus dal nord, dentant schizunt sin ils stadis successurs da l'URSS en l'Asia centrala. Tendidas èn las relaziuns tranter la regenza russa e la populaziun islamica (...). Oz datti dapli razzias cunter muslims. Quai alienescha ferm cunzunt ils muslims giuvens cunter la regenza e tut las autoritads statalas. Tschertgond in'identitad ed ina renconuschientscha islamica, s'orienteschan els tenor la cultura, la religiun e la societad dal Proxim Orient (...). Influenzads d'imams da quels pajais (...) u da muslims giuvens che han frequen-

tà lur universitads, sa volvan els vers in'interpretaziun nova da l'islam (...). Quai rinforza las simpatias per il SI. Il politolog (...) Alexej Malaschenco (Moscau) calculescha che passa in mez milliun muslims russ simpatiseschan cun il SI. Funtaunas uffizialas manejan che 2400 burgaisas e burgais russ cumbattian oz en sias retschas (...). La regenza n'ha fin ussa fatg nagut per impedir l'emigraziun da muslims russ a Siria ed en las retschas dal SI. I para che lezza emigraziun da voluntaris or dal Caucasus dal nord na vegnia betg mo tolerada, mabain schizunt accelerada: Sch'ì cumbattan en Siria u Irak, ha la Russia pli paucas difficultads internas (...). Quai è ordvart cinic: I na schlia betg ils grevs problems socials, economics e cunzunt politics en il Caucasus dal nord (...). Ins renfatscha a la Russia d'exportar simplamain assassins (...). Tenor Malaschenco sajan funcziunaris dal Daghestan ids a Siria per persvader ils cumpatriots da cumbatter vinavant là empè da turnar a chasa» (pp. 79–80). La republica dal Daghestan (var trais milliuns olmas) è situada tranter il Caucasus ed il Mar Caspic. La politica da stretg orizont da la Turchia cunter sia minoritad curda cumplitgescha anc la situaziun en la Siria dal nord cun sias impurtantas cuminzas curdas. Co va tut quai vinavant?

1. Sarah Reinke, *Russland, Syrien und der vermeintliche Kampf gegen den islamischen Staat*, en: «Bedrohte Völker» (pli baud «Pogrom») nr. 289. Ed.: Tilman Zülch, Societad per pievels smanatschads, D-37073 Göttingen, ISSN 0720-5058, pp. 78–80.
2. *Der neue Fischer Weltalmanach 2016* (www.weltalmanach.de). Fischer Taschenbuch (ISBN 978-3-596-72016-6), Frankfurt am Main 2015, p. 370, chavazzin «Russische Föderation».